

2016

Záverečná správa

Hospodárenie s finančnými prostriedkami a nakladanie s majetkom v subjektoch štátnej správy, územnej samosprávy a v organizáciách nimi založenými alebo zriadenými

Závěrečná správa

**o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami
a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy, územnej
samosprávy a v organizáciách nimi založenými alebo zriadenými**

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCI KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Jaroslav Kondáš, PhD.

Bratislava, marec 2017

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK	4
ÚVOD	6
1 CIEĽ, ÚČEL A PREDMET KONTROLNEJ AKCIE	7
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE	7
3 KONTROLNÉ ZISTENIA	7
3.1 ROZPOČET A HOSPODÁRENIE S VEREJNÝMI PROSTRIEDKAMI	7
3.2 ÚČTOVNÍCTVO	9
3.3 NAKLADANIE S MAJETKOM	10
3.4 VEREJNÉ OBSTARÁVANIE	10
3.5 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM.....	11
3.6 PORUŠENIA OSTATNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV	11
3.6.1 <i>Zákon o obecnom zriadení</i>	11
3.6.2 <i>Zákon o slobodnom prístupe k informáciám</i>	11
3.6.3 <i>Zákonník práce</i>	12
3.6.4 <i>Zákon o neziskových organizáciách</i>	12
3.6.5 <i>Daňový poriadok</i>	12
3.6.6 <i>Zákon o odmeňovaní</i>	12
3.6.7 <i>Zákon o sociálnom poistení</i>	12
3.6.8 <i>Obchodný zákonník</i>	12
4 ODPORÚČANIA	12
5 REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV	13
6 ODSŤÚPENIA KONTROLNÝCH ZISTENÍ.....	153
ZÁVER	13
KONTAKT	15

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ

SKRATKA, SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
Belské Služby	Belské Služby, spoločnosť s ručením obmedzeným, Belá
DPH	daň z pridanej hodnoty
Daňový poriadok	Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Dom seniorov Rudi	Dom seniorov Rudi, nezisková organizácia, Bratislava
EÚ	Európska únia
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions medzinárodné štandardy pre najvyššie kontrolné inštitúcie
ISVS	Informačný systém verejnej správy
Kamjana	Kamjana, nezisková organizácia, Medzilaborce
Lepší svet	Lepší svet, nezisková organizácia, Bratislava
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NFP	nenávratný finančný príspevok
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Obchodný zákonník	zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
ObZa	obecné zastupiteľstvo
OČTK	orgány činné v trestnom konaní
OS ZZS SR	Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby Slovenskej republiky
PO	príspevková organizácia
RO	rozpočtová organizácia
Rotrend	Rotrend, nezisková organizácia, Medzilaborce
Senior Nitrianske Rudno	Senior Nitrianske Rudno, nezisková organizácia, Nitrianske Rudno
Sv. Kozma	Sv. Kozma, nezisková organizácia, Nižná Polianka
SZU	Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave
Šanca pre nechcených	Šanca pre nechcených, občianske združenie, Bratislava
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
Zákonník práce	zákon č. 311/2002 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite	zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o majetku obcí	zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov
zákon o neziskových organizáciách	zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	zákon SNR č. 39/1993 Z. z. o najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

SKRATKA, SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
zákon o obecnom zriadení	zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o odmeňovaní	zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o slobodnom prístupe k informáciám	zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o sociálnom poistení	zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
zákon o správe majetku štátu	zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZPS	zariadenie pre seniorov

ÚVOD

Hospodárenie s verejnými prostriedkami je celospoločensky významná téma, ktorá sa dotýka každého občana Slovenskej republiky. NKÚ SR prijíma informácie, odporúčania a poznatky od občanov, inštitúcií, orgánov miestnych samospráv, ale aj anonymné, ktoré poukazujú na problémy pri hospodárení s finančnými prostriedkami a nakladaní s majetkom v subjektoch verejnej správy. V roku 2016 NKÚ SR zaevidoval 471 podnetov. Informácie boli doručované osobne, poštou alebo elektronicky aj prostredníctvom webového sídla NKÚ SR. Po ich vyhodnotení bolo do plánu kontrolnej činnosti pre rok 2016 zaradených 25 kontrolovaných subjektov v rámci tejto kontrolnej akcie.

Doručené informácie poukazovali na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom subjektov verejnej správy, ale aj na nesprávne postupy vo verejnom obstarávaní, či nedodržiavanie zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Najviac doručených informácií bolo podaných inštitúciami (MPSVR SR 8 podaní, MZ SR 1 podanie, OČTK 1 podanie, nezisková organizácia 1 podanie), anonymne (9 podaní), občanmi (3 podania), poslancami ObZa (1 podanie) a hlavným kontrolórom obce (1 podanie).

Kontrola bola vykonaná v štrnástich obciach, u ôsmich poskytovateľov sociálnych služieb (RO, nezisková organizácia, občianske združenie), vo dvoch RO a v jednej obchodnej spoločnosti.

Banskobystrický kraj

Obec Brehy, obec Vidiná

Bratislavský kraj

Dom seniorov Rudi, Lepší svet, Šanca pre nechcených, OS ZZS SR, SZU

Košický kraj

Obec Klin nad Bodrogom, obec Poľany, obec Štítnik

Nitriansky kraj

Obec Iža, obec Súlovce, obec Veľké Kozmálovce, obec Vlčany

Prešovský kraj

Kamjana, Sv. Kozma, Rotrend

Trenčiansky kraj

Senior Nitrianske Rudno

Trnavský kraj

Obec Naháč, obec Pečeňady, JESÉNIA SKALICA ZPS

Žilinský kraj

Obec Belá, obec Hutý, obec Pribylina, Belské Služby

Kontrolovaným obdobím bol rok 2015 a obdobie súvisiace s doručenými informáciami. Kontrolované subjekty boli vybrané na základe rizikovej analýzy informácií doručených v rokoch 2015 a 2016 a vyhodnotených na základe interných informácií ale aj na základe informácií napríklad z médií.

Rozpočty subjektov kontrolovaných v rámci tejto kontrolnej akcie predstavovali v kontrolovanom období hodnotu takmer 44 mil. eur, objem skontrolovaných finančných prostriedkov 26,6 mil. eur, celkový objem majetku predstavoval viac ako 61 mil. eur a objem skontrolovaného majetku 9,7 mil. eur.

Okrem subjektov v rámci tejto kontrolnej akcie, boli kontroly podnetov vykonávané aj v rámci iných kontrolných akcií, napríklad v mestskej časti Bratislava – Devínska Nová Ves, v obci Orovnica, v okresných mestách Senec, Kysucké Nové mesto, Michalovce, Trebišov, v krajských mestách Košice a Prešov. Výsledky kontrol sú uvedené v samostatných záverečných správach z týchto kontrolných akcií.

1 CIEĽ, ÚČEL A PREDMET KONTROLNEJ AKCIE

Doručené informácie poukazovali na zlé hospodárenie predovšetkým v oblasti územnej samosprávy. Vyplýva to zo skutočnosti, že v územnej samospráve, okrem NKÚ SR, nejestvuje

iný nezávislý orgán kontroly verejných financií, s výnimkou hlavného kontrolóra, ktorý je zamestnancom obce.

Cieľom kontrolnej akcie bolo (1) prispieť k zlepšeniu činnosti verejnej správy a spokojnosti občanov, k zvýšeniu transparentnosti a hospodárnosti pri použití verejných prostriedkov a pri nakladaní s majetkom; (2) poskytnúť odporúčania na zlepšenie riadiacich a kontrolných systémov kontrolovaných subjektov a zistiť opodstatnenosť doručených informácií.

Účelom kontrolnej akcie bolo skontrolovať (a) súlad hospodárenia s verejnými prostriedkami so všeobecne záväznými právnymi predpismi, (b) plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom štátu a územnej samosprávy, a to na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Predmetom kontroly bol rozpočet kontrolovaných subjektov, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom, úroveň vnútorného kontrolného systému.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Pri kontrole postupovali kontrolóri podľa zákona o NKÚ SR, interných pravidiel kontrolnej činnosti a zohľadnili aj medzinárodné štandardy ISSAI 100 – Základné princípy kontroly verejného sektora a ISSAI 400 – Základné princípy kontroly súladu.

Právnym rámcom pre vykonávanie kontroly boli všeobecne záväzné právne predpisy súvisiace s hospodárením s finančnými prostriedkami, majetkom kontrolovaných subjektov ako aj právne predpisy súvisiace s konkrétnymi skutočnosťami uvedenými v doručených informáciách. Pri kontrole využili kontrolóri aj interné smernice

kontrolovaných subjektov, uzatvorené zmluvy a v prípade subjektov samosprávy aj všeobecne záväzné nariadenia.

Údaje ku kontrole boli vybrané neštatistickými metódami, podľa povahy doručených a získaných informácií o kontrolovanom subjekte a zhodnotení vnútorných kontrol a rizík. Kontrola bola vykonaná podľa jednotlivých bodov predmetu kontroly na vybratej vzorke dokladov alebo vykonaním úplnej dokladovej kontroly s prihliadnutím na predmet doručenej informácie.

3 KONTROLNÉ ZISTENIA

3.1 ROZPOČET A HOSPODÁRENIE S VEREJNÝMI PROSTRIEDKAMI

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy resp. zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy kontrolované subjekty najčastejšie porušovali v procese zostavovania, zverejňovania, vykonávania zmien rozpočtu, pri zostavovaní záverečného účtu alebo pri hospodárení s verejnými prostriedkami, v týchto prípadoch.

- Nesprávne uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie pri triedení bežných príjmov a výdavkov (Brehy, Hutý, Klin nad Bodrogom, Pribylina, Súlovce,

Vlčany, Veľké Kozmálovce, JESÉNIA SKALICA ZPS).

- Zmeny rozpočtu neboli realizované rozpočtovými opatreniami (Iža, Klin Nad Bodrogom, Poľany, Vlčany, Štítnik, SZU).
- Subjekty nevedli operatívnu evidenciu o rozpočtových opatreniach (Iža, Vlčany, SZU).
- Rozpočet nebol zostavený v programovej štruktúre, neobsahoval zámery a ciele (Huty, Klin nad Bodrogom, Naháč, Vlčany).
- Rozpočet nebol zverejnený 15 dní pred schválením na mieste v obci obvyklom (Klin nad Bodrogom).
- Prekročenie stanovenej výšky výdavkov počas rozpočtového provizória (Poľany).
- Subjekty nesledovali vývoj svojho hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby nevykonali zmeny rozpočtu (Naháč, Súlovce).
- Subjekty nesledovali podnikateľskú činnosť na samostatnom mimorozpočtovom účte (Naháč).
- Poskytnutie dotácie v rozpore so zákonom (Iža, Naháč, Veľké Kozmálovce).
- VZN o poskytovaní dotácií nebolo v súlade so zákonom (Vlčany).
- Použitie návratných zdrojov financovania na bežné výdavky (Huty).
- Netvorenie rezervného fondu (Poľany).
- Záverečný účet neobsahoval zákonom predpísané náležitosti (Poľany, Súlovce, Vlčany).
- Záverečný účet bol schválený bez predpísaného výroku (Poľany).
- Súčasťou prerokovania záverečného účtu nebolo schválenie financovania schodku rozpočtu (Iža, Súlovce, Vlčany).
- Údaje v záverečnom účte nenadväzovali na plnenie rozpočtu a účtovnú závierku, záverečný účet bol vypracovaný formálne (Naháč).
- Nepoukázanie nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu na osobitný účet (Iža, Vlčany).

Niektoré porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy boli aj porušeniami finančnej disciplíny podľa tohto zákona v sume **478 847 eur**. Konkrétne išlo o tieto prípady.

Prípado prvý: Nehospodárne a neefektívne vynakladanie verejných prostriedkov v celkovej sume **267 357 eur**, a to: výberom nadmernej hotovosti, ktorá ohrozila platobnú schopnosť obce – Súlovce (201 565 eur), neoverením vyúčtovania dotácií – Vlčany (43 650 eur), Iža (11 325 eur); úhradou za mimosúdne vyrovnanie v prehratom spore o neplatnú výpoveď zamestnancovi – Naháč (7 000 eur); úhradou nájomného a za služby s ním spojené na základe neplatnej nájomnej zmluvy – Rotrend (3 000 eur); nezdokladovaním použitia pohonných látok a obstaraním pracovného náradia v rozpore s projektom – Poľany (817 eur).

Prípado druhý: Úhrada preddavku v rozpore so zákonom v celkovej sume **87 723 eur**, a to tým, že preddavok nebol v zmluve písomne dohodnutý – Belá (37 982 eur), Pribylina (22 799 eur), OS ZZS SR (4 265 eur), Kamjana (4 176 eur), Sv. Kozma (4 000 eur), Poľany (2 116 eur), Veľké Kozmálovce (1 235 eur), Rotrend (900 eur); preddavok bol poskytnutý na obdobie dlhšie ako tri mesiace – Vlčany (10 250 eur).

Prípado tretí: Nedodržanie ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami v celkovej sume **69 246 eur** bolo zistené pri poskytovaní dotácií v rozpore s VZN, úhradou finančných prostriedkov na základe neúčinných zmlúv – Vlčany (48 841 eur); nepožadovaním vrátenia nevyčerpaných finančných prostriedkov, akceptovaním vyúčtovania nepreukázateľných výdavkov – Iža (9 692 eur); pri

čerpaní verejných prostriedkov k úhradám, ktoré neboli kryté rozpočtom – Naháč (6 182 eur), Štítik (2 997 eur); výdavky neboli doložené preukázateľnými dokladmi – Klin nad Bodrogom (922 eur), Poľany (611 eur).

Prípado štvrtý: Neodvedenie prostriedkov subjektu verejnej správy v ustanovenej alebo určenej lehote a rozsahu tým, že kontrolovaný subjekt nedodržiaval podmienky, za ktorých mu finančné prostriedky boli poskytnuté a neodviedol nevyčerpaný finančný príspevok za neobsadené miesta, subjektu verejnej správy v určenej lehote a rozsahu v rozpore so zmluvou o poskytnutí NFP – Sv. Kozma (**29 208 eur**).

Prípado piaty: Použitie verejných prostriedkov nad rámec schváleného rozpočtu a realizácia takých úhrad, ktoré neboli zabezpečené v rozpočte v celkovej sume **11 134 eur**, a to zahrnutím nákladov na mzdy a poistné do ekonomicky oprávnených nákladov v rozpore so zmluvou o poskytnutí NFP – Kamjana (6 836 eur), použitím súkromného motorového vozidla starostu na služobné účely bez súhlasu ObZa, nezákonným schválením odmeny starostovi – Klin nad Bodrogom (1 283 eur); vyplatením finančných prostriedkov v rozpore so zákonom o odmeňovaní – Vlčany (1 080 eur); neoprávneným poskytnutím mzdy a náhrady mzdy bývalému zamestnancovi – Vidiná (1 017 eur); neoprávneným poskytnutím odmeny za poskytovanie služieb formou úhrady cestovných náhrad – Poľany (468 eur); vyplatenie finančných prostriedkov v rozpore so zákonom – Iža (450 eur).

Prípado šiesty: Porušenie pravidiel a podmienok pri poskytovaní prostriedkov z rozpočtu verejnej správy v celkovej sume **8 213 eur**, a to: poskytnutím dotácie v rozpore s VZN – Štítik (6 100 eur); nespolu financovaním tlačiarenských služieb z vlastných alebo iných zdrojov na vydanie časopisu v rozpore so zmluvou o poskytnutí NFP – Šanca pre nechcených (1 128 eur); pri poskytnutí dotácií cirkvám bez žiadosti a písomnej dohody, nestanovením podmienok poskytnutia, spôsobu použitia, účelu, vyúčtovania v rozpore s VZN – Poľany (600 eur); použitím verejných prostriedkov z dotácie na potraviny a občerstvenie v rozpore so zmluvou o poskytnutí dotácie – Naháč (385 eur).

Prípado siedmy: Umožnenie bezdôvodného obohatenia získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov, a to uhradením verejných prostriedkov dodávateľovi za nešpecifikované služby na základe neúčinného dodatku k zmluve – Belá (**3 000 eur**).

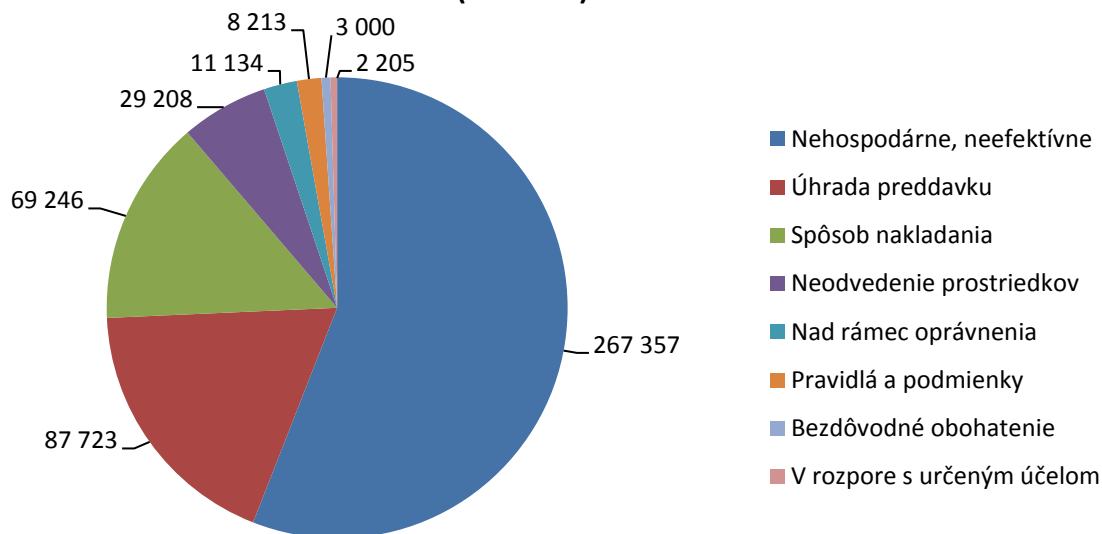
Prípado ôsmy: Použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom v celkovej sume **2 205 eur**, a to: zahrnutím nákladov na sprostredkovateľské služby do ekonomicky oprávnených nákladov v rozpore so zmluvou o poskytnutí NFP – Šanca pre nechcených (1 685 eur); vynaložením finančných prostriedkov na stavebné práce namiesto na sociálne služby – Rotrend (520 eur).

Prípado deviaty: Prekročenie lehoty určenej na použitie verejných prostriedkov, a to vo výške penále za nedodržanie termínu na použitie dotácie z Úradu vlády SR – Vlčany (**760 eur**).

Prípado porušenia finančnej disciplíny sú znázornené v grafe č. 1.

Porušenie finančnej disciplíny

(v eurách)

Zdroj: NKÚ SR

3.2 ÚČTOVNÍCTVO

V oblasti účtovníctva boli zistené nedostatky predovšetkým nedodržaním povinnosti účtovných jednotiek viesť účtovníctvo správne a preukázateľne, nedodržiavaním záväzných postupov účtovania, pri vykonávaní inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, zostavení účtovnej závierky a pri dodržiavaní účtovných zásad a postupov uvedených v zákone o účtovníctve a v opatrení Ministerstva financií SR o postupoch účtovania.

- Účtovníctvo nebolo vedené správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne napr. neodúčtovaním uhradenej pohľadávky a jej ďalšie vedenie v účtovníctve (Vidiná), nesprávnym účtovaním o obstaranom majetku, ktorý nebol evidovaný v analytickej ani operatívnej evidencii (Poľany), nevedením spotreby pohonných látok (Klin nad Bodrogom), nevedením evidencie o pozemkoch, ktoré navyše neboli ocenené (Huty, Pribylina), priebežným neúčtovaním o vzniku pohľadávky z prenájmu (Sv. Kozma), skreslením údajov o dlhu a kapitálových výdavkoch v účtovných dokladoch (Belá), netvorením zákonných rezerv (OS ZZS SR), skreslením údajov o celkových nákladoch, nesprávnym účtovaním kapitálových výdavkov ako bežných výdavkov (Huty).
- Účtovné doklady nespĺňali náležitosti preukázateľnosti účtovných dokladov (JESÉNIA SKALICA ZPS, Lepší svet, Súlovce, Sv. Kozma, Rotrend), výdavky na reprezentačné a propagačné účely neboli doložené príslušnými dokladmi (Klin nad Bodrogom).
- Nedodržanie postupov účtovania, nesprávne účtovanie účtovných prípadov, neúčtovanie o časovom rozlíšení nákladov, nesprávne účtovanie o poskytnutom preddavku, o finančnej zábezpeke, o reprezentačných výdavkoch, preddavkoch, dotáciách, pohľadávkach a pod. (Brehy, Huty, Iža, JESÉNIA SKALICA ZPS, Kamjana, Klin nad Bodrogom, Lepší svet, Poľany, Súlovce, Šanca pre nechcených, Rotrend, Štítnik, Veľké Kozmálovce, Vlčany).
- Neúčtovanie účtovného prípadu do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisel (Pribylina, Klin nad Bodrogom, Vidiná), nezaúčtovanie inventarizačných rozdielov do obdobia, s ktorým súviseli (Huty).
- Účtovná závierka nebola overená audítorm (Poľany), poznámky k účtovnej závierke neobsahovali predpísané informácie (OS ZZS SR, Poľany), nebola vypracovaná výročná správa (Poľany) alebo nebola zverejnená v stanovenom termíne (OS ZZS SR).

- Údaje v záverečnom účte nenadväzovali na plnenie rozpočtu a účtovnú závierku, záverečný účet bol vypracovaný formálne (Naháč).
- Inventarizácia majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov nebola vykonaná v súlade so
- zákonom (Iža, Klin nad Bodrogom, Naháč, OS ZZS SR, Poľany, Súlovce, Štítnik, Veľké Kozmálovce, Vlčany).
- Neuchovávanie účtovnej dokumentácie 5 rokov (Lepší svet).

3.3 NAKLADANIE S MAJETKOM

Pri hospodárení s majetkom kontrolované subjekty porušovali zákon o majetku obcí, zásady hospodárenia s majetkom obce alebo zákon o správe majetku štátu.

- Chýbajúce zásady hospodárenia s majetkom obce (Naháč, Poľany), alebo tieto neboli v súlade so zákonom a neobsahovali napr. postup prenechávania majetku do užívania, najmä prevody majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa, nakladanie s cennými papiermi, prebytočnosť a neupotrebitelnosť majetku (Huty, Pečeňady, Vidiná).
- Nevyužitie všetkých právnych krokov pri vymáhaní pohľadávok (Brehy, OS ZZS SR, Veľké Kozmálovce, Vidiná, Vlčany).
- Právny úkon majetkovej povahy nebol písomne zmluvne dohodnutý (Vidiná).
- Pri poskytnutí budovy na bohoslužby, nebola uplatnená obvyklá cena nájomného pri prenechávaní majetku do nájmu; bola poskytnutá bezodplatne (Klin nad Bodrogom).
- Nezverejnenie zámeru predat'/prenajať majetok obce (Iža, Naháč, Pečeňady, Pribylina, Veľké Kozmálovce, Vlčany).
- Nezabezpečenie sankčného mechanizmu v zmluvách (Naháč).
- Nevyužívanie prenajatého majetku (Kamjana) alebo prenájom majetku bez uvedenia spôsobu prenájmu (Iža, Veľké Kozmálovce).
- Prenájom nehnuteľnosti bez rozhodnutia o dočasne prebytočnom majetku štátu (SZU) alebo bez súhlasu zriaďovateľa (OS ZZS SR).
- Riziko vyplývajúce z práva na využívanie stavby neznášal v prevažnej miere koncesionár, ale obstarávateľ (SZU).

3.4 VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Vo verejnom obstarávaní zákaziek na dodanie tovaru, poskytnutie služieb a na uskutočnenie stavebných prác boli zistené tieto porušenia zákona o verejnom obstarávaní.

- Nevykonanie verejného obstarávania, obstarávanie zákaziek priamym zadaním (Iža, JESÉNIA SKALICA ZPS, Klin nad Bodrogom, Sv. Kozma, SZU, Veľké Kozmálovce, Vlčany).
- Nezverejnenie zákazky v súhrnnej správe o zákazkách s predpokladanou hodnotou vyššou ako 1 000 eur v profile verejného obstarávateľa raz štvrťročne (Belské Služby, JESÉNIA SKALICA ZPS, Kamjana, Naháč, Pečeňady, Pribylina, Súlovce).
- Nezriadenie profilu verejného obstarávateľa v rámci elektronického úložiska na webovom sídle ÚVO (Belá, JESÉNIA SKALICA ZPS, Vidiná).
- Neuplatnenie princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie, transparentnosti, dostatočnej konkurencieschopnosti ponúk, hospodárnosti a efektívnosti (Iža, Rotrend).
- Nestanovenie predpokladanej hodnoty zákazky (Rotrend), nesprávne stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky (Iža, SZU), z predpokladanej hodnoty zákazky nebolo jasné, či cena je bez DPH (Naháč), neuchovávanie dokladov o stanovení predpokladanej hodnoty zákazky (JESÉNIA SKALICA ZPS, OS ZZS SR), nesprávne určenie zákazky v rámci finančných limitov, rozdelenie zákazky za účelom zníženia predpokladanej hodnoty zákazky (Súlovce).
- Použitie nesprávnych postupov pri zadávaní podlimitnej zákazky (Vlčany).
- Vybraný uchádzač nemal v predmete podnikania obstarávanú službu (Pečeňady), v prieskume

trhu oslovený subjekt bol personálne naviazaný na verejného obstarávateľa (Rotrend).

3.5 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM

Zákon o obecnom zriadení a zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite bol porušený v týchto prípadoch.

- Nevytvorenie účinného systému vnútornej kontroly (Huty, Klin nad Bodrogom).
- V období troch rokov obec nemala hlavného kontrolóra (Huty); nevypísanie voľby hlavného kontrolóra najneskôr 60 dní odo dňa skončenia výkonu funkcie predchádzajúceho hlavného kontrolóra, prihláška na voľbu hlavného kontrolóra neobsahovala predpísané náležitosti (Naháč).
- Nevykonanie kontroly hlavným kontrolórom v rozsahu ustanovenom zákonom, nevypracovanie odborného stanoviska k návrhu rozpočtu obce a nezúčastňovanie sa zasadnutí ObZa zo strany hlavného kontrolóra (Klin nad Bodrogom).
- Nepredkladanie správy o výsledku kontroly na najbližšom zasadnutí ObZa, ročnej správy o kontrolnej činnosti do 60 dní po uplynutí kalendárneho roka ObZa, nevykonanie všetkých kontrol stanovených v pláne kontrolnej činnosti, písomné vypracovanie odborného stanoviska k návrhu rozpočtu obce až po jeho schválení ObZa (Belá), plán kontrolnej činnosti nebol vypracovaný v polročných intervaloch (Iža, Štítnik).
- Nedodržiavanie pravidiel kontrolnej činnosti hlavným kontrolórom pri výkone svojej činnosti, nepredloženie správy o kontrolnej činnosti ObZa v stanovenom termíne, nepredloženie správy o výsledkoch kontroly na najbližšom zasadnutí ObZa (Pribylina, Štítnik, Veľké Kozmálovce).
- nevykonanie predbežnej finančnej kontroly (Klin nad Bodrogom, Vlčany, SZU), nevykonanie kontroly všetkých finančných operácií napr. pred uzatvorením zmlúv (Iža, Naháč, OS ZZS SR, Súlovce, Štítnik, Veľké Kozmálovce), nevykonanie predbežnej finančnej kontroly predpísaným spôsobom (JESÉNIA SKALICA ZPS, Naháč).
- Hlavný kontrolór vykonával kontrolu pre viaceré obce, ktoré o tom nemali písomnú zmluvu (Iža, Veľké Kozmálovce).
- Nezabezpečenie vzájomnej nezlučiteľnosti a oddelenia rozhodovacích právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva (Brehy), vykonávanie predbežnej finančnej kontroly starostom obce (Vidiná), osobou, ktorá nemala na jej vykonávanie oprávnenie (OS ZZS SR).

3.6 PORUŠENIA OSTATNÝCH VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Kontrolované subjekty, okrem porušenia uvedených všeobecne záväzných právnych predpisov, porušili aj tieto právne predpisy.

3.6.1 Zákon o obecnom zriadení

- Štatút a VZN o poskytovaní dotácií neboli v súlade s platnou legislatívou (Iža, Veľké Kozmálovce).
- Nezverejnenie návrhu rozpočtu 15 dní pred schválením (Naháč).
- Neprerokovanie platu starostu resp. odmeny hlavného kontrolóra na zasadnutí ObZa (Iža, Naháč).
- Nájomné zmluvy alebo odpustenie pohľadávky neboli schválené v ObZa (Iža, Štítnik, Veľké Kozmálovce).

3.6.2 Zákon o slobodnom prístupe k informáciám a výnos ministerstva financií o štandardoch pre ISVS

- Nezverejňovanie objednávok tovarov, služieb a prác, zmlúv a faktúr na svojom webovom sídle (Belské Služby, Brehy, Naháč, OS ZZS SR, Pribylina, Súlovce, Veľké Kozmálovce, Vlčany), nezverejňovanie uvedených dokumentov v stanovenom rozsahu (Klin nad Bodrogom).
- Zverejňovanie informácií vo forme tabuľky iba v jednom súborovom formáte bez alternatívy, nezabezpečenie spracovania a rozoznávania textových častí obsahu textového súboru (Belá, Pribylina).
- Nezverejňovanie zápisníc zo zasadnutí ObZa (Vlčany).
- Nedodržiavanie štandardov pre ISVS pri plnení informačných povinností (Belá, Belské Služby, Pribylina).

3.6.3 Zákonník práce

- Dohody o vykonaní práce neobsahovali predpísané náležitosti (Klin nad Bodrogom).
- Zamestnancovi obce bola daná nezákonná výpoveď (Naháč).
- S hlavným kontrolórom bola uzavretá pracovná zmluva na dobu určitú (Pečeňady).

3.6.4 Zákon o neziskových organizáciách

- Štatút umožnil uchovávať zápisnicu so zasadnutia správnej rady po dobu kratšiu ako bolo funkčné obdobie správnej rady (Kamjana, Sv. Kozma).
- Dozorná rada nevykonávala v plnom rozsahu kontrolnú činnosť (Kamjana, Lepší svet).
- Správna rada nerozhodla o použití zisku (Rotrend).
- N.o. nezostavila rozpočet príjmov a výdavkov (Sv. Kozma).
- Návrh rozpočtu nebol predložený správnej rade na schválenie (Rotrend).
- Výročná správa neobsahovala všetky zákonom stanovené náležitosti (Rotrend), neobsahovala prehľad o peňažných výdavkoch (Sv. Kozma).
- Dozorná rada nepredložila svoje vyjadrenie správnej rade k účtovnej závierke a výročnej správe (Sv. Kozma).

3.6.5 Daňový poriadok

- Nevymáhanie daňových pohľadávok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad a za daň z nehnuteľností (Brehy).
- Rozhodnutia neobsahovali predpísané náležitosti, neboli doručené daňovníkovi do

vlastných rúk a za neplnenie daňových povinností neboli uložené pokuty a úroky z omeškania (Vlčany).

3.6.6 Zákon o odmeňovaní

- Zamestnanec obecného úradu bol zaradený do nesprávnej platovej triedy (Iža, Vlčany).

3.6.7 Zákon o sociálnom poistení

- Zamestnávateľ si neplnil odvodové povinnosti voči Sociálnej poisťovni (SZU).

3.6.8 Obchodný zákonník

- V obchodnej spoločnosti nebola ustanovená funkcia štatutárneho orgánu – konateľa (Belské Služby).

4 ODPORÚČANIA

NKÚ SR navrhol 18 kontrolovaným subjektom 70 odporúčaní na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. Z uvedeného počtu smerovalo 41 odporúčaní k vypracovaniu alebo novelizácii interných predpisov, ktoré neboli v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, napr. zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, smernica na vykonávanie finančnej kontroly, na vykonávanie verejného obstarávania, vedenia účtovníctva a obeh účtovných dokladov, inventarizácie majetku, pre spôsob tvorby a používania rezerv.

Odporúčania sa týkali aj konkrétnych postupov kontrolovaného subjektu, napríklad analyzovať a zdokumentovať príčiny vytvárania straty a vykonať účinné opatrenia na eliminovanie straty v oblasti hospodárenia, zabezpečiť vymáhanie nedoplatku na nájomnom, zdokumentovať použité postupy vo verejnom obstarávaní, kontrolovať čerpanie svojich výdavkov počas rozpočtového roka a v prípade potreby operatívne vykonávať zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami.

5 REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV

Kontrolovaným subjektom bolo umožnené vzniesť písomné námietky proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. Túto možnosť využili dva kontrolované subjekty (SZU a Šanca pre nechcených). Preverenie námietok však nebola potvrdená ich opodstatnenosť. V konečnom dôsledku nešlo o námietky ale o vysvetlenia a zdôvodnenia kontrolovaných skutočností. Výsledok preverenia námietok bol písomne oznámený štatutárnym orgánom kontrolovaných subjektov. Pri prerokovaní protokolu o výsledku kontroly štatutárny orgán SZU odmietol podpísať zápisnicu o prerokovaní protokolu. Táto skutočnosť bola uvedená v zápisnici o prerokovaní protokolu. Odmietnutie podpísania protokolu však nemá vplyv na dôsledky vyplývajúce z obsahu protokolu o výsledku kontroly.

6 ODSŤÚPENIA KONTROLNÝCH ZISTENÍ

Výsledky kontroly boli v 11 prípadoch odstúpené (oznámené) príslušným orgánom na ďalšie konanie. Kontrolované subjekty, ako aj dôvod odstúpenia výsledkov kontroly je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: Oznámenie výsledkov kontroly príslušným orgánom na ďalšie konanie

Kontrolovaný subjekt	Dôvod odstúpenia
Úrad vládneho auditu:	
Obec Naháč	Porušenie finančnej disciplíny
Obec Poľany	Porušenie finančnej disciplíny
Obec Súlovce	Porušenie finančnej disciplíny
Obec Vlčany	Porušenie finančnej disciplíny
Daňový úrad:	
Obec Naháč	Porušenie zákona o účtovníctve
Obec Súlovce	Porušenie zákona o účtovníctve
OČTK – KR PZ, OR PZ, okresná prokuratúra	
Obec Iža	VZN nebolo v súlade so zákonom
Obec Poľany	Vyžiadanie protokolu, memorandum o spolupráci, nečinnosť orgánov obce
Obec Vlčany	Vyžiadanie protokolu

	VZN nebolo v súlade so zákonom
Úrad vlády SR (poskytovateľ dotácie)	
Obec Vlčany	Porušenie finančnej disciplíny
Inšpektorát práce	
Obec Vlčany	Vykonávanie závislej práce na základe príkazných zmlúv

Zdroj: NKÚ SR

ZÁVER

Pri kontrole na základe doručených informácií NKÚ SR zistil porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov či podmienok uzatvorených zmlúv v 446 prípadoch. V protokoloch o výsledku kontroly navrhol 18 kontrolovaným subjektom 70 odporúčaní na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. Na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov prijalo 24 subjektov spolu 235 opatrení.

Z celkového počtu 25 doručených informácií bolo deväť opodstatnených, deväť čiastočne opodstatnených a šesť neopodstatnených. Jedna doručená informácia nebola hodnotená, pretože od verejného obstarávania, na ktorý podnet poukazoval, uplynulo viac ako päť rokov. Z uvedeného dôvodu kontrolovaný subjekt nedisponoval predmetnými dokladmi.

V 24 kontrolovaných subjektoch boli zistené nedostatky a kontrola bola ukončená protokolom o výsledku kontroly v jednom prípade nedostatky neboli zistené a kontrola bola ukončená záznamom o výsledku kontroly. V 11 prípadoch (5 subjektov) boli kontrolné zistenia odstúpené kompetentným orgánom na ďalšie konanie.

Kontrolou bolo preukázané najmä porušenie **zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy**, ktoré vo viacerých prípadoch viedlo k porušeniu finančnej disciplíny v celkovej sume 478 847 eur.

Vykonané kontroly potvrdili, že kontrolované subjekty majú problém s dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov, čo malo dopady na hospodárnosť a efektívnosť pri hospodárení s verejnými prostriedkami. Príčinou tohto stavu bolo častokrát nezvládanie samosprávnych kompetencií a nedostatočné znalosti právnych predpisov najmä zo strany starostov malých obcí. Preto NKÚ SR odporúča zlepšiť vzdelávanie starostov a túto požiadavku určiť v zákone o obecnom zriadení. Významnú úlohu tu zohrá aj dokončenie reformy verejnej správy.

Kontroly prispeli k zlepšeniu činnosti verejnej správy a spokojnosti občanov, prispeli k zvýšeniu transparentnosti a hospodárnosti pri používaní verejných prostriedkov a pri nakladaní s majetkom a poskytli odporúčania na zlepšenie riadiacich a kontrolných mechanizmov kontrolovaných subjektov. Plnenie prijatých opatrení kontrolovanými subjektmi bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti monitorovať a v budúcom období bude doručené informácie analyzovať a v prípade ich predpokladanej opodstatnenosti vykoná kontroly.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Priemyselná 2
Bratislava 26
824 73

Web: www.nku.gov.sk
E-mail: info@nku.gov.sk
Tel.: +421 2 501 14 451